

A nyílászárógyártás CE szerint

A nyílászárógyártók számára május 28-án szakmai fórumot szervezett közösen az MSZT és az ÉMI Kht. Budapesten. A rendezvény célja, hogy a résztvevők betekintést nyerjenek a CE-jelöléssel kapcsolatos MSZ EN 14351-1:2006 (Ablakok és ajtók. Termékszabvány, teljesítőképességi jellemzők. 1. rész: Tűzálló és/vagy füstgátló tulajdonság nélküli ablakok és külső bejárati ajtók) szabvány tartalmáról, a szükséges vizsgálatokról és az alkalmazás gyakorlati tapasztalatairól, a harmonizációs folyamatokról. A 2006. augusztus 1-jén közzétett MSZ EN 14351-1 angol nyelvű szabványnak az idén március 1-jén megjelent magyar nyelvű változata nagyban megkönnyíti az érintettek számára az értelmezést.

A szabványban meghatározott teljesítőképességi mutatók értelmezhetőségére való átállás nehézségeit megkönnyítendő, a harmonizációs időszakot a CEN a korábbi 2009. február 1-jéről meghosszabbította 2010. február 1-jéig. Ez azt jelenti, hogy a 2010-es időpontig van lehetőség az eddig érvényben lévő Ablakok és erkélyajtók. Műszaki követelmények (MSZ 9384:2 1989) és az Ajtók műszaki követelményei (MSZ 9386:1993) című magyar szabványokban foglalt teljesítőképességi mutatók szerint kiállítani a forgalomba hozatalhoz szükséges megfelelésnyilatkozatot. Jövő év február 1-jétől már a CE-jelöléssel ellátott nyílászáró forgalmazható legálisan mind az EU, mind hazánk területén. Csak röviden nézzük, hogy milyen folyamatokon kell átesni a nyílászárógyártóknak ahhoz, hogy CE-jelzéssel láthassák el termékeiket.

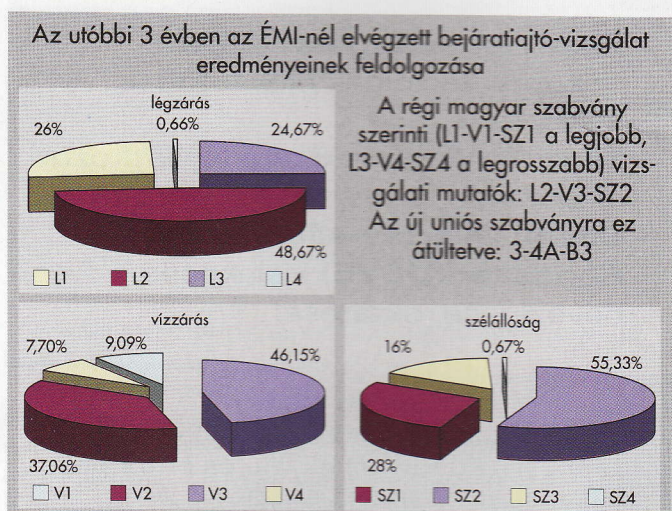
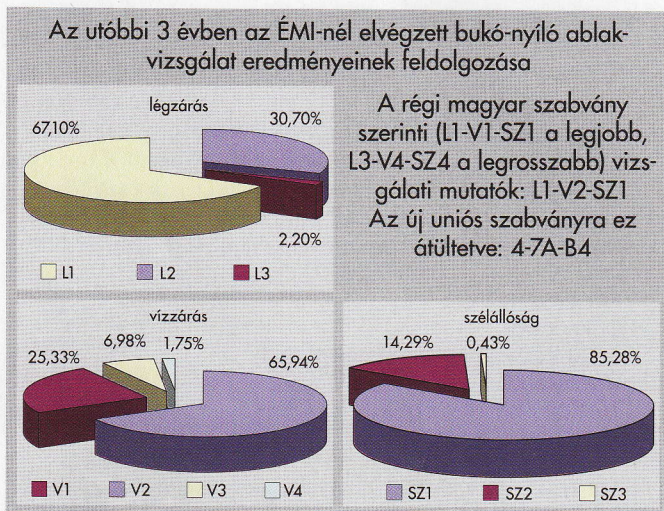
A gyártónak a megfelelési igazolás megszerzéséhez első lépésként egy kijelölt vizsgálólaboratóriumban az úgynevezett első típusvizsgálatot (ETV) kell elvégeztetni. Ekkor vizsgálják meg a termék légzárását, vízzárását, szélállóságát, akusztikai teljesítőképességét, hőátbocsátását, a biztonsági eszközök teherviselő képességét és a működtető erőket (csak gépi működtetésű ajtók esetében). Amennyiben a termék tervezett felhasználása egyéb speciális műszaki jellemzők tanúsítását is

megköveteli, az előzőekben említett alapvizsgálatok tovább bővíthetők.

Az első típusvizsgálat eredményeit az Első Típusvizsgálati Jegyzőkönyvben (ETVJ) rögzítik. Az ETVJ megszerzésén túl a gyártónak be kell vezetni az MSZ EN 14351:2006 szabványban rögzített üzemi gyártás-ellenőrzési rendszert (ÜGYE), mellyel a gyártó garantálja, hogy a bevizsgált teljesítménytenyezők a termékre folyamatosan teljesülnek. Az ÜGYE kialakítása tulajdonképpen egy leegyszerűsített minőségbiztosítási rendszer. A gyártás-ellenőrzési rendszer működéséhez a következőket kell teljesíteni:

- A gyártási folyamat dokumentálása (a gyártás különböző technológiai pontjain ellenőrzött eljárások, jegyzőkönyvek készítése, felelős személy megnevezése).
- A gyártási folyamatban alkalmazott eszközök, berendezések ismertetése.

- Kidolgozott utasítások, eljárások a berendezések műszeres ellenőrzéséről, karbantartásáról, javításáról, kalibrációjáról.
- Beérkező nyersanyag, szerkezeti elem leírása, kezelése.
- Nem megfelelő termékek kezelése.
- A termékjellemzők fenntarthatóságának kidolgozott eljárása félkész és késztermékek esetén egyaránt (vizsgálati terv készítése, mely technológiai pontokon milyen gyakorisággal kell az ellenőrzést elvégezni).

Az Első Típusvizsgálati Jegyzőkönyv és a működő üzemi gyártás-ellenőrzési rendszer megléte esetén kiállítható a megfelelőségi nyilatkozat és használható a CE-jelölés a termékre.

A megfelelőségi nyilatkozat tartalmazza a gyártó főbb adatait, illetve az adott termék leírását, típusát és felhasználási lehetőségeit. A CE-jelölés (a nyílászárógyártók számára előnyösen) a terméken kívül elhelyezhető:

- a kísérőcímkén
- a termék csomagolásán
- a kísérő, kereskedelmi dokumentumon
- a gyártó által adott műszaki leíráson egyaránt.

Új követelményszint szükséges

A bevezetésre került MSZ EN 14351-1:2006 szabványban található teljesítménytényezők osztályozási jelölésrendszerét megnézve láthatjuk, hogy a hazánkban a harmonizációs időszak végéig érvényes MSZ 9384:2-1989 és az MSZ 9386:1993 magyar szabványokban szereplő jelölések eltérnek az európai szabványban leírtaktól. Ez elsősorban nem a vizsgálati módszerektől való lényeges eltérést jelenti, hanem főleg az osztályba sorolási jelöléseket.

Mivel az eddig megszokott magyar jelölésrendszer a harmonizációs időszak végére „eltűnik”, ezért szükség van egy új szabványtervezet kidolgozására a nyílászárók beépítési helye szerint kategorizált felhasználási javaslatra, melyben már az új európai uniós jelöléseket alkalmazzzák. Ezt a feladatot tűzte ki célul az ÉMI Kht. Azért, hogy tapasztalatokat gyűjtsön a hazánkban gyártott nyílászárók teljesítménytényezőiről az új jelölésrendszer és vizsgálati módszer szerint, az ÉMI Kht. feldolgozta az általa az elmúlt három évben bevizsgált nyílászárók paramétereit. Az eredményeket megvizsgálva látták, hogy a hazai nyílászárógyártó cégek által forgalomba hozott termékek jó teljesítménytényezővel rendelkeznek, megállva ezzel helyüket az EU piacán is.

Az ablakok esetében a légzárási és a szélállóági parametereknél mind a bukó-nyíló, mind a közepén felnyíló esetén a legmagasabb kategóriákba tartozik a bevizsgált nyílászáró több mint fele. Vízzárási szempontból is jó eredmények adódtak, hiszen többségük a V2-es kategóriába sorolható.

A bejárati ajtókat nézve szintén a légzárás és a szélállóság tekintetében figyelhetők meg jobb eredmények (L2, SZ2), míg vízzárásnál a szerényebb (V3) kategória a jellemző.

Az ÉMI Kht a kutatási eredményei alapján javaslatokat dolgozott ki táblázatos formában a nyílászárók beépítési szabályozására a földrajzi elhelyezkedés, beépítettségi kategóriák és a magassági elhelyezés függvényében. Az ablakokra jutó szélnyomás meghatározásakor a helyszíni, beépítettségi mutató szerint a következő 4 kategóriát határozták meg. (MSZ 1991-1-4 alapján)

- I. kategória: Nyílt tenger; szélirányban legalább 5 km hosszú tó; egyenletes sík szárazföldi terület, akadályok nélkül.
- II. kategória: Mezőgazdasági terület kerítésekkel, elszórtan mezőgazdasági építményekkel, házakkal vagy fákkal.
- III. kategória: Külvárosi vagy ipari övezetek, erdők.
- IV. kategória: Városi övezet, ahol a földterület legalább 15%-án olyan épületek vannak, amelyek átlagos magassága legalább 15 m.

A szabványjavaslattal is segítséget kívánnak nyújtani az építésszeknek abban, hogy az adott helyre milyen teljesítménytényezőjű, CE-jelzéssel ellátott nyílászáró építhető be. A kutatási tapasztalataikat kamatoztatva a 10 méter meghaladó magasságú épületeknél a beépíthetőségi paramétereket külön megbontották az épület közepére és szélére is. Erre azért van szükség, mert megfigyelték, hogy a 10 m feletti magasságoknál az épület szélein (e/5) olyan plusz szélnyomás lép fel, ami indokolttá teszi a jobb paraméterekkel (légzárás, vízzárás, szélállóság stb.) rendelkező nyílászárók beépítését.

A táblázatban szereplő kritériumok könnyebb érthetősége miatt nézzünk egy normál 4 szintes társasházat, melyek a III. beépítési kategóriába esnek, 12 m-es épületmagasságig:

- beépíthető ablakok az épület közepén
 - 10 m magasságig 2-7A-BA (L3-V2-SZ2)
 - 12 m magasságig 3-7A-B4 (L2-V2-SZ1)
- beépíthető ablakok az épület szélső részén (épület sarka és a tőle e/5 m közötti sávban)
 - 10 m magasságig 2-7A-B3 (L3-V2-SZ2)
 - 12 m magasságig 3-9A-B4 (L2-V1-SZ1)
- a bejárati ajtóknál 10 m magasságig 2-2A-B3 (L3-V4-SZ2)

(P. L.)

Feltételek	Ablakok beépítési magassága az épület középső területén				Ablakok beépítési magassága az épület sarkán és a tőle e/5 (m) közötti sávban				Ajtóknak beépítési magassága az épület középső területén			
	10 m-ig	10-18 m-ig	18-25 m-ig	25-50 m-ig	10 m-ig	10-18 m-ig	18-25 m-ig	25-50 m-ig	10 m-ig	10-18 m-ig	18-25 m-ig	25-50 m-ig
I. kategória	3-9A-B4	3-9A-B4	4-9A-B4	4-E750-B5	A plusz szélnyomás módosító hatását nem kell figyelembe venni az épület szélénél.	4-E750-B5	4-E750-B5	4-E900-B5	2-4A-B4	3-7A-B4	3-7A-B4	3-9A-B5
II. kategória	3-7A-B4	3-9A-B4	3-9A-B4	4-9A-B5		4-E750-B5	4-E750-B5	4-E750-B5	2-4A-B4	2-4A-B4	3-4A-B4	3-7A-B5
III. kategória	2-7A-B3	3-7A-B3	3-7A-B3	3-9A-B4		3-9A-B4	4-9A-B4	4-E750-B5	2-2A-B3	2-4A-B3	2-4A-B3	3-4A-B4
IV. kategória	2-4A-B2	2-4A-B3	3-7A-B3	3-7A-B3		3-7A-B3	3-9A-B4	4-9A-B4	2-2A-B2	2-2A-B3	2-4A-B3	2-4A-B3

Forrás: ÉMI Kht.

Magyarországon beépíthető nyílászárók az elhelyezés, beépítettségi kategória és a magassági elhelyezkedés függvényében. Az adatok az MSZ EN 14351:2006 szabványban leírt légzárási, vízzárási és szélállóági mutatók szerint vannak megadva (legjobb értékek a jelölésben: légzárás-4, vízzárás-Exxx, szélállóági-B5). Jelentésükről bővebben a jelen számunkban induló Papp Imre: Ablakok műszaki követelményei című cikksorozatában olvashatnak